

VII. KAMATE

1. UGOVORNE KAMATE

Ugovorne kamate predstavljaju cijenu za korištenje tuđim novčanim ili materijalnim sredstvima. Kako im i samo ime kaže, prepuštene su ugovaranju samih ugovornih strana i o njima samima ovisi hoće li ih ugovoriti ili ne. Kod trgovačkih ugovora o zajmu (novčanom ili robnom), za razliku od građanskih ugovora, dužnik kamate duuguje i ako nisu posebno ugovorene, ali **nema zakonskih zapreka da ugovorne strane ovu kamatu, ako to žele, ugovorom isključe.**

Pri ugovaranju kamata treba uzeti u obzir odredbe čl. 26. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br., 35/05. – 29/18., dalje: ZOO).

Prema čl. 29. st. 6. ZOO-a ako su ugovorene kamate veće od zatezних ne mogu se obračunavati nakon dospijea („i ne mogu teći poslije dužnikova zakašnjenja“). Stope najviše dopuštenih kamatnih stopa, prema čl. 26. st. 1. i 2. ZOO-a, za razdoblje od 1. srpnja 2011. prikazane su u nastavku.

Tablica 1. Najviše dopuštene godišnje kamatne stope

Razdoblje	Između trgovaca	Između trgovaca i osoba javnog prava	Između osoba od kojih barem jedan nije trgovac (građani i druge osobe)
Od 1.7. 2011. do 31.7. 2015.	18 %	18 %	12 %
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	12,21 % (8,14 + (8,14 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	12,075 % (8,05 + (8,05 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	17,29 % (9,88 + (9,88 x 0,75))	17,29 % (9,88 + (9,88 x 0,75))	11,82 % (7,88 + (7,88 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	16,94 % (9,68 + (9,68 x 0,75))	16,94 % (9,68 + (9,68 x 0,75))	11,52 % (7,68 + (7,68 x 0,5))
Od 1. 7. do 31.12. 2017.	16,47 % (9,41 + (9,41 x 0,75))	16,47 % (9,41 + (9,41 x 0,75))	11,12 % (7,41 + (7,41 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2018.	15,91 % (9,09 + (9,09 x 0,75))	15,91 % (9,09 + (9,09 x 0,75))	10,64 % (7,09 + (7,09 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	15,44 % (8,82 + (8,82 x 0,75))	15,44 % (8,82 + (8,82 x 0,75))	10,23 % (6,82 + (6,82 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2019.	14,95 % (8,54 + (8,54 x 0,75))	14,95 % (8,54 + (8,54 x 0,75))	9,81 % (6,54 + (6,54 x 0,5))
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	14,53 % (8,30 + (8,30 x 0,75))	14,53 % (8,30 + (8,30 x 0,75))	9,45 % (6,30 + (6,30 x 0,5))
Od 1. 1. do 30. 6. 2020.	14,19 % (8,11 + (8,11 x 0,75))	14,19 % (8,11 + (8,11 x 0,75))	9,17 % (6,11 + (6,11 x 0,5))

Kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju da su kamate ugovorene ali nije određena njihova stopa, u skladu s čl. 26. st. 3. ZOO-a, prikazana je u nastavku.

Tablica 2. Godišnje kamatne stope koje se primjenjuju ako su kamate ugovorene ali nije određena njihova stopa

Razdoblje	Između trgovaca	Između osoba od kojih barem jedan nije trgovac (građani i druge osobe)
Od 1.7. 2011. do 31.7. 2015.	7,5 %	3 %
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	5,07 % (10,14 / 2)	2,035 % (8,14 / 4)

Razdoblje	Između trgovaca	Između osoba od kojih barem jedan nije trgovac (građani i druge osobe)
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	5,025 % (10,05 / 2)	2,0125 % (8,05 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	4,94 % (9,88 / 2)	1,97 % (7,88 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	4,84 % (9,68 / 2)	1,92 % (7,68 / 4)
Od 1. 7. do 31.12. 2017.	4,75 % (9,41 / 2)	1,85 % (7,41 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2018.	4,55 % (9,09 / 2)	1,77 % (7,09 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	4,41 % (8,82 / 2)	1,71 % (6,82 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2019.	4,27 % (8,54 / 2)	1,64 % (6,54 / 4)
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	4,15 % (8,30 / 2)	1,58 % (6,30 / 4)
Od 1. 1. do 30. 6. 2020.	4,06 % (8,11 / 2)	1,53 % (6,11 / 4)

1.1. KAMATE NA ZAJMOVE PRAVNIM I FIZIČKIM OSOBAMA

Kamatne stope se slobodno ugovaraju, ali do visine najviše stope ugovorenih kamata koje proizlaze iz čl. 26. ZOO-a vodeći računa o tome jesu li ugovaratelji trgovci ili građani (vidjeti pregled stopa u prethodnoj točki). Kad je u pitanju zajmovni odnos poduzetnik – fizička osoba, treba imati na umu minimum kojeg određuju porezni propisi.

1. Ako zajam daje pravna osoba i obrtnik svojim zaposlenicima, članovima uprave ili drugim fizičkim osobama, treba ugovoriti **minimalno kamatu od 2 %** godišnje sukladno čl. 21. st. 3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16. – 121/19.) kako ne bi morali obračunati dohodak u naravi i na to platiti porez, možebitni prirez i doprinose.

2. Za obračun kamata (ako su ugovorene) zajmodavac NE treba ispostaviti račun osim na zahtjev primatelja isporuke. Navedeno proizlazi iz čl. 78. st. 3. Zakona o PDV-u.

3. Fizičke osobe mogu bez kamata dati zajam pravnoj osobi, a primjenjuje se također odredba čl. 26. ZOO-a i najviša stopa kamata.

Prilikom isplata kamata fizičkim osobama trgovačko društvo mora obračunati i obustaviti porez na dohodak od kamata po odbitku po stopi od 12 % i odgovarajući prirez (vidjeti u točki IV. DOHOTCI OD KAPITALA I IMOVINE).

4. Ako kamate plaćaju domaći poduzetnici inozemnim nebankarskim pravnim osobama (osim za kamate za nabavu opreme ili nabave dobara na robni kredit, te kamata koje se plaćaju inozemnim bankama ili drugim financijskim institucijama), pri

plaćanju obračunavaju i plaćaju **porez po odbitku** od 15 % iz svote kamate (čl. 31. Zakona o porezu na dobit – Nar. nov., br. 177/04. – 121/19.), osim ako je u primjeni međunarodni ugovor kad se postupa prema njemu. Za primjenu domaći isplatelj treba osigurati propisanu potvrdu (v. Pravilnik o porezu na dobit – Nar. nov., br. 95/05. do 1/20.). Detaljnije o tome u RRiF-u br. 4/19. str. 30.

1.2. KAMATE IZMEĐU POVEZANIH OSOBA

Kamate na zajmove između povezanih osoba, sukladno čl. 14. Zakona o porezu na dobit i čl. 37. Pravilnika o porezu na dobit, odnose se na zajmove između rezidenta i nerezidenta. Za 2019. godinu stopa kamata između povezanih osoba objavljena je kao Odluka o objavi kamatne stope na zajmove između povezanih osoba u Nar. nov. br. 12/19. od 20. prosinca 2019. godine.

U nastavku su prikazani mogući slučajevi za 2020. godinu.

I. TRGOVAČKO DRUŠTVO – REZIDENT DAJE ZAJAM POVEZANOM DRUŠTVU – NEREZIDENTU	
a) bez kamate	➤ nema naknade ni osnovice za PDV ➤ osnovicu poreza na dobitak uvećati za kamatu od 3,42 % god.
b) s kamatom nižom od 3,42 % god.	➤ prijenos porezne obveze prema čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u – <i>reverse charge</i> ➤ osnovicu poreza na dobitak uvećati za razliku kamate do 3,42 % god. i ugovorene kamate
c) s kamatom od 3,42 % i višom	➤ prijenos porezne obveze prema čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u – <i>reverse charge</i> ➤ ne povećava se osnovica poreza na dobitak
II. TRGOVAČKO DRUŠTVO – REZIDENT PRIMA ZAJAM OD POVEZANOG DRUŠTVA – NEREZIDENTA	
a) bez kamate	➤ nema naknade ni osnovice za PDV
b) s kamatom od 3,42 % godišnje i nižom	➤ nema obračuna PDV-a na kamatu – kamata je oslobođena PDV-a ➤ ugovorena kamata je porezno priznati trošak
c) s kamatom višom od 3,42 % godišnje	➤ nema obračuna PDV-a na kamatu – kamata je oslobođena PDV-a ➤ razlika između ugovorene kamate i kamate obračunane po 3,42 % god. porezno je NEPRIZNATI RASHOD

Ako je zajam primljen od povezanog društva – člana društva (dioničara) nerezidenta, odnosno pravne osobe koja nije obveznik poreza na dobitak u RH (niti poreza na dohodak od kapitala) i drži najmanje 25 % dionica ili udjela u kapitalu društva-dužnika, a svota njegova zajma premašuje četverostruku svotu njegova udjela – obračunana kamata dužniku iznad propisanog limita je POREZNO NEPRIZNATI RASHOD, neovisno o ugovorenoj kamatnoj stopi (čl. 8. st. 1. Zakona o porezu na dobit). (MF. Kl.; 410 –10/06 –01/14, od 10. travnja 2006., PiP br. 7/06., str. 85)

Na zajmove između povezanih osoba – rezidenata primjenjuju se također gore navedene odredbe o visini kamatne stope u slučaju kad je povezana osoba u povlaštenom poreznom položaju sukladno čl. 13. st. 5. Zakona o porezu na dobit ako:

- plaća porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili je oslobođena od plaćanja poreza na dobit, ili
- ima u poreznom razdoblju pravo na prijenos poreznog gubitka iz prethodnih poreznih razdoblja.

Ako se kamata isplaćuje povezanim društvima iz EU, tada se od 1. srpnja 2013. ne obračunava porez po odbitku ako su ispunjeni uvjeti iz čl. 31. b) – d) Zakona o porezu na dobit. Navedeno oslobođenje primjenjuje se ako isplatelj u trenutku isplate ima potvrdu mjerodavnog poreznog tijela o tome da je primatelj navedene naknade porezni obveznik i druge dokaze.

Ako se kamate isplaćuju inozemnim fizičkim osobama koje su dale zajmove poduzetnicima, porez na dohodak od kamata po odbitku obračunava se uz uvažavanje odredbi ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ako se primjenjuje (vidi pregled ugovora).

Zatezne kamate između povezanih osoba za dužnika su porezno NEPRIZNATI rashod prema čl. 7. st. 1. t. 8. Zakona o porezu na dobit, neovisno o tome je li ih zaračunalo tuzemno ili inozemno povezano društvo (vjerovnik) i neovisno o tome po kojoj je stopi zatezna kamata obračunana.

Napomena:

O računovodstvenom i poreznom položaju kamata smo pisali u časopisu RRiF br. 10/11., str. 74., 11/11., str. 122., 9/14., str. 37., 10/16., str. 158., 7/17., str. 15. i 3/19. str. 70.

2. ZATEZNE KAMATE

2.1. NAČIN OBRAČUNA KAMATA

Od 1. siječnja 2008. sukladno odredbama ZOO-a (čl. 1164.) prestala je važiti većina odredaba Zakona o kamatama (Nar. nov., br. 94/04.), međutim odredba čl. 3. je i dalje u primjeni. Prema čl. 3. Zakona o kamatama koji je stupio na snagu 20. srpnja 2004., pri obračunu zatezne kamate za godinu primjenjuje se matematički model (1):

$$K = C \times p \times n / 100 \quad (1)$$

$$K = C \times p \times d / 36.500 \quad (2)$$

gdje oznake imaju sljedeće značenje:

K = zatezna kamata

p = stopa zatezne kamate

C = glavnica

n = broj godina

d = broj dana

Za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i matematički izraz pod (2).

To znači da za izračun zatezne kamate nije dopuštena primjena konformne metode niti u ispod godišnjem razdoblju već se primjenjuje proporcionalni (jednostavni) način obračuna.

Napomena:

Opširnije o tome pisali smo u časopisu RRiF, br. 8/04., str. 44., 12/08., str. 23. i 10/11., str. 74., gdje je navedeno i vjerodostojno tumačenje čl. 3. st. 1. Zakona o zateznim kamatama (Nar. nov., br. 58/04.) te u Priručniku o kamatama. Također u RRiF-u br. 10/16., str. 158 i 4/16. str. 154.

2.2. PREGLED STOPA ZATEZNIH KAMATA OD 1982. DO 2013.

U nastavku se daje pregled stopa zateznih kamata po ugovorima u privredi za razdoblje od 1982. - 2013.

Tablica 3. Pregled stopa zateznih kamata po ugovorima u privredi za razdoblje od 1982. - 1989.

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
do 16. 04. 1982.	25 % godišnje	19/83.
od 17. 04. 1982. do 29. 07. 1983.	25 % godišnje	19/83.
od 30. 07. 1983. do 05. 10. 1984.	35 % godišnje	40/83.
od 06. 10. 1984. do 29. 03. 1985.	62 % godišnje	53/84.
od 30. 03. 1985. do 30. 06. 1985.	71 % godišnje	15/85.
od 01. 07. 1985. do 22. 11. 1985.	84 % godišnje	32/85.
od 23. 11. 1985. do 21. 03. 1986.	73 % godišnje	62/85.
od 22. 03. 1986. do 25. 04. 1986.	80 % godišnje	14/86.
od 26. 04. 1986. do 25. 07. 1986.	86 % godišnje	23/86.
od 26. 07. 1986. do 16. 04. 1987.	66 % godišnje	42/86.
od 17. 04. 1987. do 30. 06. 1987.	113,4 % godišnje	23/87.
od 01. 07. 1987. do 30. 09. 1987.	128,8 % godišnje	42/87.
od 01. 10. 1987. do 31. 12. 1987.	183,4 % godišnje	63/87.
od 01. 01. 1988. do 31. 01. 1988.	151,2 % godišnje	
od 01. 02. 1988. do 29. 02. 1988.	67,2 % godišnje	10/88.
od 01. 03. 1988. do 04. 03. 1988.	141,4 % godišnje	16/88.
od 05. 03. 1988. do 31. 03. 1988.	151,5 % godišnje	16/88.
od 01. 04. 1988. do 30. 04. 1988.	169,5 % godišnje	21/88.
od 01. 05. 1988. do 27. 05. 1988.	175,5 % godišnje	28/88.
od 28. 05. 1988. do 31. 05. 1988.	181,5 % godišnje	
od 01. 06. 1988. do 30. 06. 1988.	99 % godišnje	
od 01. 07. 1988. do 31. 07. 1988.	356 % godišnje	41/88.
od 01. 08. 1988. do 31. 08. 1988.	432 % godišnje	44/88.
od 01. 09. 1988. do 30. 09. 1988.	712,5 % godišnje	54/88.
od 01. 10. 1988. do 31. 10. 1988.	564 % godišnje	59/88.
od 01. 11. 1988. do 30. 11. 1988.	29,25 % mjesečno	66/88.
od 01. 12. 1988. do 08. 12. 1988.	20,7 % mjesečno	

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
od 09. 12. 1988. do 31. 12. 1988.	13,3 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 01. 1989. do 31. 01. 1989.	13,4 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 02. 1989. do 28. 02. 1989.	15,2 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 03. 1989. do 03. 03. 1989.	21,7 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 04. 03. 1989. do 31. 03. 1989.		
– za privredu	16,7 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 04. 1989. do 30. 04. 1989.		
– za privredu	28,3 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 05. 1989. do 31. 05. 1989.		
– za privredu	25 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 06. 1989. do 23. 06. 1989.		
– za privredu	30,4 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 24. 06. 1989. do 30. 06. 1989.	29,8 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 07. 1989. do 31. 07. 1989.	31,3 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 08. 1989. do 31. 08. 1989.	28,3 % mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 01. 09. 1989. do 30. 09. 1989.	48,0 mjesečno + 8 % godišnje	minimalno
od 07. 10. 1989. do 31. 10. 1989.	34,08 % mjesečno	37/89.
od 01. 11. 1989. do 10. 11. 1989.	34,08 % mjesečno	37/89.
od 11. 11. 1989. do 30. 11. 1989.	57,6 % mjesečno	70/89.
od 01. 12. 1989. do 31. 12. 1989.	53,4 % mjesečno	

Napomena:

Zatezne kamate po ponuđenoj metodi tablica mogu se primijeniti samo za privredu do 6. 10. 1989. Poslije 6. 10. 1989. tablice jednako vrijede za privredu i izvanprivredu.

RRIF

knjiga^e

pretplatite se na elektroničko izdanje svojih omiljenih stručnih časopisa.

više na rrif.hr

Tablica 4. Pregled zateztnih kamata i eskontnih stopa od 1990. do 2007. godine

ZATEZNE KAMATE (ZAKONSKE) ZA RAZDOBLJE	ZATEZNE KAMATE ZA POREZ NA PROMET, CARINE I DRUGE PRISTOJBE ZA RAZDOBLJE		ESKONTNA STOPA ZA RAZDOBLJE
(1)	(2)		(3)
01.01.1990. – 30.06.1990.	28,08 % godišnje	01.01.1990. – 31.01.1991.	01.01.1990. – 30.06.1990.
01.07.1990. – 12.10.1990.	16,80 % godišnje	01.02.1991. – 23.07.1991.	01.07.1990. – 12.10.1990.
13.10.1990. – 09.11.1990.	30 % godišnje	24.07.1991. – 15.11.1991.	13.10.1990. – 09.11.1990.
10.11.1990. – 31.03.1991.	36 % godišnje	16.11.1991. – 25.06.1992.	10.11.1990. – 31.03.1991.
01.04.1991. – 31.12.1991.	48 % godišnje	26.06.1992. – 30.06.1992.	01.04.1991. – 31.12.1991.
01.01.1992. – 30.04.1992.	14,88 % mjesečno	01.07.1992. – 31.07.1992.	01.01.1992. – 30.04.1992.
01.05.1992. – 31.05.1992.	18 % mjesečno	01.08.1992. – 31.08.1992.	01.05.1992. – 31.05.1992.
01.06.1992. – 30.06.1992.	25,80 % mjesečno	01.09.1992. – 30.09.1992.	01.06.1992. – 30.06.1992.
01.07.1992. – 31.07.1992.	22,20 % mjesečno	01.10.1992. – 31.10.1992.	01.07.1992. – 31.07.1992.
01.08.1992. – 31.08.1992.	25,68 % mjesečno	01.11.1992. – 31.12.1992.	01.08.1992. – 31.08.1992.
01.09.1992. – 30.09.1992.	24,36 % mjesečno	01.01.1993. – 28.02.1993.	01.09.1992. – 30.09.1992.
01.10.1992. – 31.10.1992.	29,40 % mjesečno	01.03.1993. – 31.08.1993.	01.10.1992. – 31.10.1992.
01.11.1992. – 31.12.1992.	33,96 % mjesečno	01.09.1993. – 30.09.1993.	01.11.1992. – 31.12.1992.
01.01.1993. – 28.02.1993.	26,4 % mjesečno	01.10.1993. – 07.10.1993.	01.01.1993. – 28.02.1993.
01.03.1993. – 31.08.1993.	30 % mjesečno	08.10.1993. – 30.11.1993.	01.03.1993. – 31.08.1993.
01.09.1993. – 30.09.1993.	34,2 % mjesečno	01.12.1993. – 31.12.1993.	01.09.1993. – 30.09.1993.
01.10.1993. – 07.10.1993.	25,2 % mjesečno	01.01.1994. – 31.01.1994.	01.10.1993. – 07.10.1993.
08.10.1993. – 21.10.1993.	3,6 % mjesečno	01.02.1994. – 28.02.1994.	08.10.1993. – 21.10.1993.
22.10.1993. – 30.11.1993.	9 % mjesečno	01.03.1994. – 10.03.1994.	22.10.1993. – 30.11.1993.
01.12.1993. – 31.12.1993.	8,5 % mjesečno	11.03.1994. – 31.03.1994.	01.12.1993. – 31.12.1993.
01.01.1994. – 31.01.1994.	124,26 % godišnje	01.04.1994. – 30.06.1994.	01.01.1994. – 31.01.1994.
01.02.1994. – 03.02.1994.	144,53 % godišnje	01.07.1994. – 31.12.1994.	01.02.1994. – 03.02.1994.
04.02.1994. – 28.02.1994.	56,59 % godišnje	Zatezna kamata na porez, prirez, doprinose i druge javne prilhode*	04.02.1994. – 28.02.1994.
01.03.1994. – 10.03.1994.	47,98 % godišnje	Zatezna kamata na carine i druge uvozne pristojbe*	01.03.1994. – 10.03.1994.
11.03.1994. – 31.03.1994.	47,18 % godišnje	01.01.1995. – 28.03.1995.	11.03.1994. – 31.03.1994.
01.04.1994. – 30.06.1994.	30 % godišnje	29.03.1995. – 07.05.1996.	01.04.1994. – 30.06.1994.
01.07.1994. – 07.05.1996.	22 % godišnje	08.05.1996. – 30.06.2002.	01.07.1994. – 07.05.1996.
08.05.1996. – 10.09.1996.	24 % godišnje	01.07.2002. – 31.12.2007.	08.05.1996. – 10.09.1996.
11.09.1996. – 30.06.2002.	18 % godišnje		11.09.1996. – 30.06.2002.
01.07.2002. – 31.12.2007.	15 % godišnje		01.07.2002. – 31.12.2007.
Nastavak u tablici 5.			

Tablica 5. Pregled eskontnih stopa i zatezних kamata od 2008. do 31. srpnja 2015. za isporuke dobara i usluga nastale prije 30. lipnja 2013. i ostale odnose.

MJESEC/ GODINA	ESKONTNA STOPA HNB U %		ZATEZNA KAMATA*	
			Između poduzetnika	Između poduzetnika, državnih tijela, građana i drugih osoba
	mjesečna	god.	god.	god.
2008.	–	9,0	17,0	14,0
2009.	–	9,0	17,0	14,0
2010.	–	9,0	17,0	14,0
1. – 6. 2011.	–	9,0	17,0	14,0
7. – 12. 2011.	–	7,0	15,0	12,0
2012.	–	7,0	15,0	12,0
1. 1. – 29. 6. 2013.	–	7,0	15,0	12,0
30. 6. 2013. – 31. 12. 2013.	–	7,0	15,0	12,0
2014.	–	7,0	15,0	12,0
1. 1. – 31. 7. 2015.	–	7,0	15,0	12,0

* Vrijedi za ugovorne obveze nastale prije 30. 6. 2013.

Napomena:

Za razdoblje nakon 30. lipnja 2013. vidjeti pregled kamata pod točkom 2.4.

2.3. STOPE ZATEZNIH KAMATA DO 29. LIPNJA 2013. ZA PODUZETNIKE

Prema Zakonu o financijskom poslovanju i prestečajnoj nagodbi (Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13. dalje: ZFPPN) od lipnja 2013. izmijenjen je način utvrđivanja stope zakonskih i ugovornih zatezних kamata između poduzetnika te između poduzetnika i osoba javnog prava.

Odredbe navedenog propisa primjenjuju se na ugovorne obveze od 30. lipnja 2013. za obračun zakonskih zatezних kamata i ugovornih zatezних kamata između poduzetnika, odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, pod uvjetom da je do isporuke robe ili pružanja usluge došlo 30. lipnja 2013. ili kasnije, dok se na isporuke nastale prije 30. lipnja 2013. primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08. i 125/11., dalje: ZOO)

Odredbe čl. 29. ZOO-a (kojima je ranije, na jedinstven način, bilo uređeno pitanje obveze isplate zatezних kamata) i dalje ostaju na snazi i primjenjuju se na sve »ostale odnose« (između građana, između poduzetnika i građana za zakašnjenje u plaćanju javnih prihoda), osim na novčane obveze između poduzetnika odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze (a koji su uređeni čl. 12.a ZFPPN-a kao posebnim propisom).

To konkretno znači da se na sve ugovorne obveze koje su nastale (sklopljene) prije 30. lipnja 2013. (zaključno s 29. lipnja 2013.) primjenjuju odredbe

ZOO-a o zatezним kamatama, odnosno kod kašnjenja s ispunjenjem novčane obveze u odnosima između poduzetnika – trgovaca te trgovaca i osoba javnog prava, u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, stopa zatezних kamata od 15% (a ne stope utvrđene prema odredbama ZFPPN) ali uz uvjet da je i isporuka robe ili usluge obavljena prije 30. lipnja 2013. (tablica 5.).

Ako je isporuka robe ili usluge obavljena 30. lipnja 2013. ili nakon toga datuma, vjerovnik od dužnika u slučaju kašnjenja s plaćanjem može naplatiti zateznu kamatu prema, stopama iz tablice 6.

2.4. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 30. LIPNJA 2013. DO 31. SRPNJA 2015. ZA ODNOS IZMEĐU PODUZETNIKA I OSOBA JAVNOG PRAVA

„Prema objavi HNB-a (Nar. nov., br. 86/13.), „prosječna kamatna stopa“ za referentno razdoblje od 1. prosinca 2012. do 31. svibnja 2013. je 5,40%. – stoga „referentna stopa“ za razdoblje od 30. lipnja 2013 do 31. prosinca 2013. iznosi 4,40%.

Prema objavi HNB-a (Nar. nov. br. 1/14.) »prosječna kamatna stopa« (za referentno razdoblje od 1. lipnja 2013. do 30. studenoga 2013. je 5,35%. – stoga je »referentna stopa« u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2014. bila 4,35%.

Prema objavi HNB-a (Nar. nov., br. 80/14.) „prosječna kamatna stopa“ za referentno razdoblje od 1. prosinca 2013. do 31. svibnja 2014. je 5,29%. Stoga „referentna stopa“ u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2014. iznosi 4,29%.

S obzirom da je u odnosima između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze zakonska zatezna kamata jednaka referentnoj stopi uvećanoj za 8 postotnih poena zakonska zatezna kamatna stopa od 30. lipnja 2013. do 31. prosinca 2013. obračunava se prema stopama iz tablice 6.

Napomena:

- od 30. lipnja 2013. stopu zatezne kamate više nije moguće ugovarati u odnosima između poduzetnika i osoba javnog prava već samo u odnosima između poduzetnika, a u takvim odnosima ugovorena stopa zatezne kamate može biti samo do visine zakonske zatezne kamate, ali ne i iznad toga.
- Za isporuke roba i usluga obavljenih prije 30. lipnja 2013. (zaključno s 29. lipnja 2013.) ako je nastalo kašnjenje u roku plaćanja primjenjuje se stara stopa od 15%.

U PRIPREMI!

2020.

Sustav računa prema kojemu se vodi glavna knjiga i sastavljaju financijski izvještaji **PODUZETNIKA** sadržan je u:

RRiF-ovom računskom planu za poduzetnike

XXIII. izdanje, Zagreb 2020.

Tablica 6. Stopa zakonske zatezne kamate koja se obračunava pri zakašnjenju s plaćanjem u odnosima IZMEĐU PODUZETNIKA kao i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze za isporuke robe ili usluge obavljene 30. lipnja 2013. te do 31. srpnja 2015.

RAZDOBLJE	KAMATNA STOPA (godišnja)
do 30. lipnja 2013. (zaključno sa 29. 06. 2013.)	15 %
od 30. lipnja do 31. prosinca 2013.	12,40 % (5,40 – 1 + 8)
od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2014.	12,35 % (5,35 – 1 + 8).
od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2014.	12,29 % (5,29 – 1 + 8).
od 1. siječnja 2015. do 30. lipnja 2015.	12,14 % (5,14 – 1 + 8).
od 1. srpnja 2015. do 31. srpnja 2015.	12,13 % (5,13 – 1 + 8)

2.5. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 1. KOLOVOZA 2015.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov. br. 78/15.) promijenjen je Zakon o obveznim odnosima, Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te Zakon o potrošačkom kreditiranju.

Dotadašnji tekst Zakona o obveznim odnosima (ZOO) bio je objavljen u Nar. nov. br. 35/05., 41/08. i

125/11., Zakona o financijskom poslovanju i prestečajnoj nagodbi (ZFPiPN) u Nar. nov. br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13., a Zakona o potrošačkom kreditiranju u Nar. nov. br. 75/09. 112/12., 143/13., 14/13. i 9/15.

Zatezne kamate određuju se polugodišnje na temelju *prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunane za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu.*

Tako je izmjenama ZOO-a i ZFPiPN-a **ujednačene su visine stope zakonskih zatezних kamata** za odnose iz trgovačkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze.

Referentno razdoblje za određivanje zatezne kamatne stope je propisano je st. 9. čl. 26. Zakona o obveznim odnosima i st. 5. čl. 12.a Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi i to:

- za objavu 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a
- za objavu od 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.

Hrvatska narodna banka obvezna je objaviti te prosječne kamatne stope za referentna razdoblja.

Tablica 7. Referentne kamatne stope i stope zateznih kamata koje se obračunavaju na zakašnjenje plaćanja između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava i u ostalim odnosima za razdoblje od 1. kolovoza 2015. do 30. lipnja 2020.

Godišnja kamatna stopa						
Razdoblje	Referentna kamatna stopa	Objava – Nar. nov. br.	Propis	Ugovori između trgovaca	Ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	Ostali odnosi za zakašnjenje u plaćanju javnih prihoda, građani međusobno, pravne osobe i građani i sl.
Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	5,14 %	85/15.	Čl. 29. ZOO-a	10,14 % (5,14+5)	10,14 % (5,14+5)	8,14 % (5,14+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	10,14 % (5,14-3+8)	10,14 % (5,14-3+8)	-
Od 1. 1. do 30. 6. 2016.	5,05 %	140/15.	Čl. 29. ZOO-a	10,05 % (5,05+5)	10,05 % (5,05+5)	8,05 % (5,05+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	10,05 % (5,05-3+8)	10,05 % (5,05-3+8)	-
Od 1. 7. do 31. 12. 2016.	4,88 %	60/16.	Čl. 29. ZOO-a	9,88 % (4,88+5)	9,88 % (4,88+5)	7,88 % (4,88+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	9,88 % (4,88-3+8)	9,88 % (4,88-3+8)	-
Od 1. 1. do 30. 6. 2017.	4,68 %	1/17.	Čl. 29. ZOO-a	9,68 % (4,68+5)	9,68 % (4,68+5)	7,68 % (4,68+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	9,68 % (4,68-3+8)	9,68 % (4,68-3+8)	-
Od 1. 7. do 31. 12. 2017.	4,41 %	64/17.	Čl. 29. ZOO-a	9,41 % (4,41 +5)	9,41 % (4,41+5)	7,41 % (4,41 +3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	9,41 % (4,41-3+8)	9,41 % (4,41-3+8)	-
Od 1.1. do 30. 6. 2018.	4,09 %	1/18.	Čl. 29. ZOO-a	9,09 % (4,09+5)	9,09 % (4,09+5)	7,09 % (4,09+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	9,09 % (4,09-3+8)	9,09 % (4,09-3+8)	-
Od 1. 7. do 31. 12. 2018.	3,82 %	59/18.	Čl. 29. ZOO-a	8,82 % (3,82+5)	8,82 % (3,82+5)	6,82 % (3,82+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	8,82 % (3,82-3+8)	8,82 % (3,82-3+8)	-
Od 1.1. do 30. 6. 2019.	3,54 %	1/19.	Čl. 29. ZOO-a	8,54 % (3,54+5)	8,54 % (3,54+5)	6,54 % (3,54+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	8,54 % (3,54-3+8)	8,54 % (3,54-3+8)	-
Od 1. 7. do 31. 12. 2019.	3,30 %	64/19.	Čl. 29. ZOO-a	8,30 % (3,30+5)	8,30 % (3,30+5)	6,30 % (3,30+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	8,30 % (3,30-3+8)	8,30 % (3,30-3+8)	-
Od 1.1. do 30. 6. 2020.	3,11 %	1/20.	Čl. 29. ZOO-a	8,11 % (3,11+5)	8,11 % (3,11+5)	6,11 % (3,11+3)
			Čl. 3. ZFPiPN-a	8,11 % (3,11-3+8)	8,11 % (3,11-3+8)	-